

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI
I MŁODZIEŻY
(NR 99)
z dnia 7 lipca 2017 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 99)

7 lipca 2017 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (druki nr 1598 i 1670).

W posiedzeniu wziął udział **Aleksander Bobko** sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska**, **Mariusz Pawełczyk** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Robert Durlik** i **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę państwa, zaczynamy w takim razie. Witam serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Stwierdzam kworum.

Witam pana Aleksandra Bobkę sekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Witam wszystkich państwa posłów i gości.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw z druków nr 1598 i 1670.

Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę.

Stwierdzam, że porządek dzienny posiedzenia został przyjęty.

Wobec tego przystępujemy do jego realizacji. Poprawka nr 1, bardzo proszę. Poprawka Nowoczesnej, tak?

Poseł Joanna Schmidt (N):

Tak, jestem. Przepraszam.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Jest pani Joanna. Bardzo proszę.

Poseł Joanna Schmidt (N):

Jeszcze byłam gdzie indziej.

Szanowna Komisjo, panie posłanki i panowie posłowie, poprawka ma na celu umożliwienie czy w ogóle zapewnienie możliwości ubiegania się o środki finansowe dla projektów humanistycznych.

To jest poprawka, która zmienia jeden wyraz, a mianowicie „oraz” na „lub”. Wiem, że już mieliśmy takie przypadki, ale to jest symboliczne i bardzo ważne. Mamy tutaj zapis, że przyznaje się środki finansowe „na realizację zadań związanych z wydawaniem czasopism i monografii naukowych o wysokim poziomie merytorycznym i” – teraz uwaga – „istotnym znaczeniu dla rozwoju nauki lub wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki”. Proponujemy tutaj właśnie zmianę „istotnym znaczeniu dla rozwoju nauki lub wzrostu innowacyjności”, bo było „oraz”.

Środowisko akademickie nauk humanistyczne zwróciło uwagę, że w dużym stopniu projekty mogłyby nie spełniać wszystkich trzech kryteriów, stąd ta poprawka. Bardzo prosimy o jej poparcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Czyli rozumiem, że chodzi o to, żeby te cechy ewentualnie rozpatrywać rozdzielnie.

Stanowisko pana ministra. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Aleksander Bobko:

Jesteśmy skłonni przyjąć tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy jest sprzeciw wobec tej poprawki? Nie słyszę. Dziękuję bardzo.

Zmiana została przyjęta.

Poprawka nr 2, bardzo proszę. Pan profesor Nykiel.

Poseł Włodzimierz Nykiel (PO):

Otóż w projekcie mamy wyłączenie ze stosowania w sprawach dotyczących przyznawania kategorii naukowej dwóch artykułów Kodeksu postępowania administracyjnego – art. 10 i art. 81. W art. 10 uregulowana została zasada czynnego udziału strony w postępowaniu, a więc w tym przypadku uczelni czy jednostki, która się zwraca o przyznanie kategorii, prawda? Zaś art. 81 jest jego rozwinięciem czy nawiązuje do zasady czynnego udziału strony w postępowaniu, bo w art. 81 czytamy, że okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną wtedy, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów, co jest bardzo ważne w postępowaniu administracyjnym. Jak widać, projektodawca dąży do ograniczenia w tym postępowaniu zasady czynnego udziału strony.

To jest osłabienie pozycji strony. Jak teraz uzasadnia się owo osłabienie? Ano mówi się tak: „Przyznanie kategorii naukowej jednostkom naukowym, jak wynika z przepisów omawianej ustawy oraz rozporządzenia, odbywa się w zupełnie odrębnym trybie, w którym reguły postępowania muszą być jednolite dla wszystkich jednostek naukowych ubiegających się o przyznanie tej kategorii”. Trudno to komentować. Teraz uwaga: „Ze specyfiki tego postępowania wynika więc, że nie ma ono charakteru zindywidualizowanego tak, jak w przypadku typowych postępowań administracyjnych. Wszystkie jednostki naukowe podlegają ocenie za ten sam okres i według tych samych dla wszystkich kryteriów”, a więc powiada się tak: „Dlatego wyłączamy te przepisy k.p.a., bo postępowanie w tym zakresie nie ma charakteru zindywidualizowanego”. To jest jedyne uzasadnienie.

Otóż, proszę państwa, to jest nieprawda. Wbrew twierdzeniu, jakie przytoczyłem z uzasadnienia, postępowanie w sprawie przyznania kategorii jest zindywidualizowane, ponieważ... Jaki jest jego cel? W jego toku należy ustalić, czy konkretna, dana jednostka naukowa spełnia przesłanki warunkujące przyznanie jej kategorii, a więc analizuje się materiał dotyczący danej jednostki naukowej. W toku takiego postępowania mogą zostać popełnione błędy. Jak nas uczy doświadczenie, niejednokrotnie były popełniane błędy. Jeżeli więc ten art. 81 ma zastosowanie, to on umożliwia stronie, przed wydaniem decyzji, wypowiedzenie się co do przeprowadzonych dowodów i pozwala uniknąć popełnienia błędów. Co za tym idzie, on przyspiesza de facto oczekiwanie na załatwienie sprawy, bo nie trzeba się później odwoływać. Zresztą chcę powiedzieć, że art. 81 ma zastosowanie zarówno w tym postępowaniu pierwszej instancji, jak i później w postępowaniu odwoławczym.

Co tu się dzieje? Mamy tu do czynienia z poważnym ograniczeniem praw strony, które nie tylko nie przyczyni się do usprawnienia postępowania, ale je utrudni, więc dlatego w poprawce proponujemy skreślić ust. 5 w art. 47.

Na marginesie, wydaje się, że poprzednia wymiana argumentów w tym zakresie wskazywała na to, że... Bardzo proszę zerknąć do stenogramu z posiedzenia plenarnego. Odpowiedź, jaką na to usłyszeliśmy, była trochę na inny temat. Zupełnie inny charakter mają postępowania odnoszące się do Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Tam nawet nie wnosimy żadnych uwag. Tutaj powiada się tak: „Skreślić, dlatego że postępowanie nie jest zindywidualizowane”. To jest jedyny argument. Tymczasem to jest zindywidualizowane. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan minister, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MNiSW Aleksander Bobko:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie profesorze, tutaj prosilibyśmy jednak o nieprzyjmowanie tej poprawki.

To nie jest jedyny argument, że to postępowanie nie jest zindywidualizowane, bo ono w tym sensie, o którym pan profesor mówił, jest zindywidualizowane, bo w rezultacie kategorię otrzymuje każda poszczególna jednostka naukowa. To prawda.

Natomiast stoimy jednak na stanowisku, że tutaj wyłączenie k.p.a., tak jak jest w projekcie ustawy, jest celowe. Po pierwsze, z tego względu, że Komisja Ewaluacji Jednostek Naukowych operuje tylko i wyłącznie na materiale dostarczonym przez jednostkę, a więc jakby nie dodaje niczego do tego materiału, nie przeprowadza żadnego – nie wiem – postępowania dowodowego czy jakiegokolwiek innego, jak to bywa w wielu innych sytuacjach. Tutaj materiał jest całkowicie, stuprocentowo dostarczany przez jednostkę. On właściwie jest także dostępny w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on. Natomiast mimo tego już w tym trybie postępowania jest także miejsce na ewentualne uzupełnienia czy poprawianie błędów przez strony. Tutaj k.p.a. wydaje się akuratnie jakby jednostką, która niczego dodatkowego nie zabezpiecza.

Natomiast, z drugiej strony, można powiedzieć, że już ze względów ilościowych cały ten proces ewaluacji dotyczy setek czy nawet koło tysiąca jednostek, a każdy materiał dostarczony przez jednostki składa się właściwie także z tysięcy danych. Tak więc tutaj opisanie procesu, w którym w każdym momencie każda jednostka ma możliwość brania czynnego udziału w tym procesie jest – że tak powiem – słabo... Z jednej strony, naszym zdaniem, to niczego istotnego nie wnosi. Z drugiej strony, jest to praktycznie słabo wykonalne.

Z tego względu jednak stalibyśmy na stanowisku, aby ten punkt o wyłączeniu k.p.a. pozostał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan profesor Nykiel jako wnioskodawca.

Poseł Włodzimierz Nykiel (PO):

Proszę państwa, tutaj są dwa przepisy. Jeden jest zasadą ogólną, a drugi, czyli ten art. 81, mówi, że „okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów”.

Tu nie chodzi o to, że w każdym momencie strona będzie – że tak powiem – zakłócała tok postępowania, bo tak to rozumiem. Wystarczy, że strona ma możliwość wypowiedzenia się o całości zebranego materiału, tak jak to jest – powiedzmy – przed wydaniem tej decyzji. Przecież wiemy, że było bardzo wiele sytuacji, w których zmieniano decyzje, w których były odwołania.

Poza tym pokazują tutaj taką okoliczność, z której jasno wynika, że jeżeli strona będzie miała możliwość wypowiedzenia się czy będzie miała możliwość wypowiedzenia się co do tych dowodów, to może w ogóle nie dojść do odwołania, bo to będzie niepotrzebne. Sprawa będzie załatwiona w tej pierwszej instancji. Nikt się nie będzie odwoływał, jeżeli sprawy się wyjaśnią. Przecież wiadomo, że jest odwołanie i wiadomo, że nawet do sądu może być skarga, ale po co, kiedy można wszystko załatwić w jednym, tym pierwszym postępowaniu.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Pani poseł Ewa Tomaszewska.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałam zwrócić uwagę na to, że jakby cały materiał dowodowy przedstawia strona zwracająca się o tę ocenę, a więc ona dokładnie zna materiał. Przedstawiając go, już jakby w jakiś sposób wypowiada się na ten temat. Ten jej materiał jest taką wypowiedzią. Oczywiście, czasem, kiedy nasuwają się wątpliwości, to istnieje taka potrzeba, ale...

Poseł Włodzimierz Nykiel (PO):

Nie. No, praktyka pokazuje to.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

Ale właśnie cały materiał jest... To, jaki on ma kształt, jest w dyspozycji strony. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Pan profesor Zembala. Słowo, tak?

Poseł Marian Zembala (PO):

Słowo. Panie przewodniczący, wspierałbym wniosek pana profesora Nykiela, bowiem proszę popatrzeć, że nasze instytucje, składając wnioski... Jeśli chodzi o wniosek złożony, bardzo często mamy wątpliwości już po weryfikacji, która dokonuje się w resorcie. W związku z tym jest ten element. Mimo tego że składamy wniosek, nigdy nie ma pewności, czy argumenty i dokumentacja tam zawarte są przekonywujące. W związku z tym wydaje się, że w imię rozumienia i pewnej demokracji środowiska jest to wniosek konstruktywny, który niczemu nie przeszkadza, natomiast wzmacnia poczucie partnerstwa i równowagi. Chciałbym, żeby to tak odebrać.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma jakieś uwagi? Nie ma. Dziękuję.

W takim razie rozumiem, że będzie głosowanie. To bardzo proszę.

Kto jest za przyjęciem proponowanej zmiany? Kto jest przeciw? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Nie sądzę, ale dla formalności.

Wynik pan poda? Bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

11 głosów za, 17 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. W takim razie ta propozycja poprawki przepadła.

Rozumiem, panie pośle, że wniosek mniejszości... Nie możemy już, tak? To jest droga głosowania. No, to już trudno.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

W drugim czytaniu było to zgłoszone. Bez względu na to było...

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Będzie głosowanie. Dobrze.

W takim razie poproszę o propozycję posła sprawozdawcy.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Pani poseł Ewa Tomaszewska.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Pani poseł Ewa Tomaszewska? Czy pani poseł się zgadza? Dziękuję bardzo.

W takim razie porządek dzienny został wyczerpany. Członków prezydium Komisji poproszę o pozostanie. Dziękuję bardzo. Dziękuję panu ministrowi.